EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.8.2020
COM(2020) 375 final

2020/0176 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik (edaspidi Ühendkuningriik) astus Euroopa liidust välja 1. veebruaril 2020. Väljaastumislepingule lisatud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli (edaspidi „protokoll“) kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust, st alates 1. jaanuarist 2021.

Protokollis on sätestatud, et Põhja-Iirimaa on osa Ühendkuningriigi tolliterritooriumist ja et Ühendkuningriik võib lisada Põhja-Iirimaa oma Maailma Kaubandusorganisatsiooni loendite territoriaalsesse kohaldamisalasse. Samal ajal on protokollis sätestatud, et protokolli kohaldatavates sätetes ja protokolli alusel Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes kohaldatavates liidu õiguse sätetes sisalduvad viited liidu tolliterritooriumile hõlmavad ka Põhja-Iirimaa maismaaterritooriumi. See tähendab, et kuigi Põhja-Iirimaa asub ametlikult Ühendkuningriigi tolliterritooriumil, on Ühendkuningriik Põhja-Iirimaa suhtes kohustatud kohaldama liidu tollialaseid õigusakte nii, nagu oleks Põhja-Iirimaa endiselt liidu tolliterritooriumil.

Protokolli alusel liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud kahepoolsetest kokkulepetest ei tulene õigusi ega kohustusi kolmandatele riikidele.

Sellest tulenevalt ei saa mis tahes importi vastavalt liidu imporditariifikvootidele või muudele impordikvootidele, mida kohaldatakse kolmandast riigist pärit ja Põhja-Iirimaale toodud kaupade suhtes, arvestada selle kolmanda riigi õiguste hulka liidu suhtes, välja arvatud juhul, kui kolmas riik on selles kokku leppinud. Selline olukord ohustab liidu ühtse turu nõuetekohast toimimist ja ühise kaubanduspoliitika terviklikkust võimaliku liidu tariifikvootidest või muudest impordikvootidest kõrvalehoidmise kaudu. Kõigis kolmanda riigiga sõlmitud lepingutes, millega nähakse ette eksporditariifikvoodid, nõutakse, et kaubad tuleb importida liidu piires. Seetõttu võib kõnealune kolmas riik keelduda väljastamast ekspordilitsentse otseimpordiks Põhja-Iirimaale.

Selle ohu kõrvaldamiseks tuleks liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kasutamist lubada üksnes liidus, mitte Põhja-Iirimaal imporditud ja vabasse ringlusse lubatud kaupade puhul.

Protokollist tulenevalt kohaldatakse käesolevat määrust ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesolev algatus on kooskõlas liidu meetmetega, mille eesmärk on tegeleda Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega kaasnevate tagajärgedega ja valmistada nõuetekohaselt ette üleminekuperioodi lõppu, eelkõige teha ettevalmistusi väljaastumislepingu ning Iirimaad ja Põhja-Iirimaad käsitleva protokolli rakendamiseks.

• Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega

Algatus on kooskõlas ka liidu ühise kaubanduspoliitikaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 2.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ühine kaubanduspoliitika on liidu ainupädevuses. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatud meede on ainus viis soovitud tulemuse tagamiseks.

- **Vahendi valik**

Vaja on seadusandlikku akti, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, kuna kehtivad õigusaktid ei anna komisjonile volitusi kavandatud meetmete vastuvõtmiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõju hindamine**

Ei kohaldata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste teostamist.

4. MÕJU EELARVELE

Ei kohaldata.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ei kohaldata.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 on sätestatud, et liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kasutamist tuleks lubada üksnes kaupade puhul, mis on imporditud väljastpoolt liitu ja liidus vabasse ringlusse lubatud. Artiklis 1 on loetletud asjaomased tolliterritooriumid, mis moodustavad liidu tolliterritooriumi. See loetelu ei hõlma Põhja-Iirimaad, mistõttu ei saa liidu tariifikvoote ja muid impordikvoote kasutada Põhja-Iirimaale suunatud impordi suhtes. Artikliga 2 nähakse ette määruse kohaldamine, mis peaks algama järgmisel päeval pärast üleminekuperioodi lõppu, s.o 1. jaanuaril 2021.

2020/0176 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping („väljaastumisleping“) sõlmiti liidu nimel nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsusega (EL) 2020/135[1] ning see jõustus 1. veebruaril 2020.

(2) Väljaastumislepingule lisatud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli (edaspidi „protokoll“) artiklis 4 kinnitatakse veelkord, et Põhja-Iirimaa on Ühendkuningriigi tolliterritooriumi osa ning et protokoll ei takista Ühendkuningriiki lisamast Põhja-Iirimaad 1994. aasta üldisele tolli- ja kaubanduskokkuleppele (edaspidi „GATT 1994“) lisatud kontsessioonide loendi territoriaalsesse kohaldamisalasse.

(3) Samal ajal on protokolli artikli 13 lõikes 1 sätestatud, et olenemata käesoleva protokolli muudest sätetest, hõlmavad protokolli kohaldatavates sätetes ja protokolli alusel Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes kohaldatavates liidu õiguse sätetes sisalduvad viited liidu tolliterritooriumile ka Põhja-Iirimaa maismaaterritooriumi.

(4) Liidu protokolli artikli 5 lõike 3 kohaselt kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013[2] artikli 5 punktis 2 määratletud tollialaseid õigusakte. Need sätted koostoimes protokolli artikli 5 lõike 1 esimese ja teise lõiguga, mis käsitlevad väljastpoolt liitu Põhja-Iirimaale toodud kaupu, tähendavad, et liidu tariifimeetmeid, sealhulgas ühise tollitariifistiku või asjakohaste rahvusvaheliste lepingute kohaseid tariifikvoote, kohaldatakse selliste kaupade suhtes, mille puhul on oht, et need viiakse hiljem liitu. Kõnealused tariifikvoodid hõlmavad eelkõige imporditariifikvoote liidu kohustuste loendites GATT 1994 raames ja mis on kokku lepitud liidu kahepoolsetes rahvusvahelistes lepingutes, sealhulgas päritoluerandi kvoodid, imporditariifikvoodid

[1] Nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 29, 31.1.2020, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

liidu kaubanduse kaitsemeetmete raames ja muud ühepoolsed imporditariifikvoodid, samuti eksporditariifikvoodid, mis on sätestatud kolmandate riikidega sõlmitud lepingutes.

(5) Protokolli artikli 5 lõike 4 kohaselt kohaldatakse protokolli 2. lisas loetletud liidu õigust kõnealuses lisas sätestatud tingimustel ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaa suhtes See hõlmab ka liidu õigusakte, millega nähakse ette teatavad impordikvoodid.

(6) Protokolli alusel liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud kahepoolsetest kokkulepetest ei tulene õigusi ega kohustusi kolmandatele riikidele.

(7) Sellest tulenevalt ei saa mis tahes importi vastavalt liidu imporditariifikvootidele või muudele impordikvootidele, mida kohaldatakse kolmandast riigist pärit ja Põhja-Iirimaale toodud kaupade suhtes, arvestada selle kolmanda riigi õiguste hulka liidu suhtes, välja arvatud juhul, kui kolmas riik on selles kokku leppinud. See olukord ohustab liidu ühtse turu nõuetekohast toimimist ja ühise kaubanduspoliitika terviklikkust võimaliku liidu tariifikvootidest või muudest impordikvootidest kõrvalehoidmise kaudu.

(8) Selle ohu kõrvaldamiseks tuleks liidu imporditariifikvootide ja muude impordikvootide kasutamist lubada üksnes kaupade puhul, mis on imporditud ja vabasse ringlusse lubatud liidus, mitte Põhja-Iirimaal.

(9) Kõiki kolmanda riigiga sõlmitud liidu lepinguid, millega nähakse ette eksporditariifikvoodid, kohaldatakse üksnes liidu piires imporditud kaupade suhtes. Seetõttu võib kõnealune kolmas riik keelduda väljastamast ekspordilitsentse otseimpordiks Põhja-Iirimaale.

(10) Vastavalt protokolli artikli 5 lõigetele 3 ja 4 koostoimes artikli 13 lõikega 3 kohaldatakse käesolevat määrust ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Väljastpoolt liitu imporditud kauba suhtes võib kohaldada liidu imporditariifikvootidele või muudele imporditariifikvootidele või kolmandate riikide kohaldatavatele eksporditariifikvootidele vastavat kohtlemist üksnes juhul, kui kaup lubatakse vabasse ringlusse järgmistel territooriumidel:

– Belgia Kuningriigi territoorium,

– Bulgaaria Vabariigi territoorium,

– Tšehhi Vabariigi territoorium,

– Taani Kuningriigi territoorium, välja arvatud Fääri saared ja Gröönimaa,

– Saksamaa Liitvabariigi territoorium, välja arvatud Helgolandi saar ja Büsingeni territoorium (23. novembri 1964. aasta leping Saksamaa Liitvabariigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel),

– Eesti Vabariigi territoorium,

– Iirimaa territoorium,

– Kreeka Vabariigi territoorium,

– Hispaania Kuningriigi territoorium, välja arvatud Ceuta ja Melilla,

– Prantsuse Vabariigi territoorium, välja arvatud Prantsuse ülemeremaad ja -territooriumid, mille suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu neljanda osa sätteid, kuid kaasa arvatud Monaco territoorium, nagu see on määratletud 18. mail 1963 Pariisis allakirjutatud tollikonventsioonis (27. septembri 1963. aasta Prantsuse Vabariigi Teataja, lk 8679),

– Horvaatia Vabariigi territoorium,

– Itaalia Vabariigi territoorium, välja arvatud Livigno,

– Küprose Vabariigi territoorium vastavalt 2003. aasta ühinemisakti sätetele,

– Läti Vabariigi territoorium,

– Leedu Vabariigi territoorium,

– Luksemburgi Suurhertsogiriigi territoorium,

– Ungari territoorium,

– Malta territoorium,

– Madalmaade Kuningriigi territoorium Euroopas,

– Austria Vabariigi territoorium,

– Poola Vabariigi territoorium,

– Portugali Vabariigi territoorium,

– Rumeenia territoorium,

– Sloveenia Vabariigi territoorium,

– Slovaki Vabariigi territoorium,

– Soome Vabariigi territoorium,

– Rootsi Kuningriigi territoorium ning

– Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade Akrotiri ja Dhekelia territoorium, nagu on määratletud 16. augustil 1960 Nikosias allakirjutatud Küprose Vabariigi asutamislepingus.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*